

Primljen 18. 07. 2004.
Prihvaćen 10. 11. 2004.

PRIKAZ UDŽBENIKA *DIP IN 1*

Marija Andranka

Učiteljska akademija, Zagreb

Biserka Džeba: *DIP IN 1*, Školska knjiga, Zagreb, 2004.

Dip in 1 prvi je u nizu od dosada izdana tri udžbenika za rano učenje engleskog jezika, a predstavlja donekle odgovor domaćih autora na već postojeće slične udžbenike stranih izdavača koji se mogu pronaći u našim knjižarama i nalaze se na popisu odobrenih udžbenika Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Nastavni materijal obuhvaća udžbenik (73 str.), vježbenicu (99 str.) i priručnik za učitelje (75 str.).

Udžbenik i vježbenica koncipirani su u šest cjelina od kojih svaka sadrži četiri lekcije (ukupno 24). Na kraju svake cjeline nalazi se cjelina predviđena za ponavljanje (*Sum up*). Tu je još i dodatak s prigodnim materijalima uz Božić i Uskrs i *Story Pool* - dodatak na kraju priručnika koji sadrži tri stripa-priče koje učitelj/ica može upotrijebiti kada smatra prikladnim. Na kraju vježbenice nalazi se vrlo koristan slikovni rječnik s osnovnim vokabularom koji bi se u prvoj godini učenja trebao svladati. Na taj se način djeca postupno uvode u korištenje rječnika i razvijaju naviku traženja nepoznatih riječi u rječniku.

Autorica je posvetila više pozornosti razvijanju vještine slušanja i govorenja, što je razumljivo, a s čitanjem i pisanjem bi trebalo krenuti vrlo oprezno u drugom polugodištu. Udžbenik obuhvaća osnovni tekst i ilustracije koje su vedre, razumljive djeci i jasno prate tekst koji se nalazi u udžbeniku. Ipak, on predstavlja svojevrsnu razliku u odnosu na većinu sličnih udžbenika koji su već prisutni na tržištu. Naime on od samog početka sadrži upute za učenike što predstavlja posredno uvođenje u vještinu čitanja na stranom jeziku. Na taj se način učenicima daje mogućnost da pročitaju upute ako su u stanju, a ako to nisu, učitelj će im objasniti što se u pojedinom zadatku od njih očekuje. Osim toga, i roditelji će tako lakše pratiti što njihova djeca uče i dobiti informaciju o tome što određene aktivnosti imaju za cilj.

Osnovni je tematski okvir ponuđen kroz jedinice koje su svježje, originalne i bliske djeci. Teme slijede okvirni plan i program za engleski jezik u prvom razredu osnovne škole (pozdravljanje, naše tijelo, razredni jezik, moja učionica, školski pribor, brojevi do 10, boje, domaće životinje, igračke, hrana, itd.) i uglavnom slijede sadržaje iz drugih školskih predmeta (tamo gdje je to moguće).

Tijekom obrade prvih cjelina učenici će upoznati glavne likove koji nas vode kroz udžbenik. To su djevojčica *Liz*, dječak *Ted*, *Mr Bing* koji putuje u svom balonu (*Hot Air*

Balloon) s papigom *Polly*. Uvođenjem papige kao lika na spontan način potiče se učenike na ponavljanje i utvrđivanje usvojenih izraza i struktura. Isto tako, putujući u balonu, likovi mijenjaju mjesto boravka, otkrivaju nove krajeve pa se nove jezične strukture uvode spontano, kroz situacije koje su logične i relevantne učenicima. Tako se izbjegavaju ograničenja i šabloniziranja koja se ponekad pojavljuju u udžbenicima stranog jezika za mlade učenike. Osim toga, teme potiču na maštovitost i razvijaju kreativnost. Iako postoje stalni likovi, prema potrebi se uključuju drugi, kao na primjer roditelji, braća ili sestre, učiteljica i druga djeca.

Tekstovi su uglavnom jednostavni dijalozi te pjesmice i brojilice. Dio pjesama posebno je pisan i uglazbljen za potrebe udžbenika, a neke od njih su tradicionalne pjesmice preuzete iz anglosaksonske kulture. Tako se postigla ravnoteža između tradicionalnih, izvornih materijala i onih napravljenih za svrhu svladavanja određenih jezičnih struktura. Autorica je pokazala da i među autentičnim materijalima ima dovoljno zanimljivih jednostavnih tekstova i melodija, pristupačnih učenicima ove dobi.

Vježbenica uključuje vježbe i zadatke predviđene za rad nakon obrade u udžbeniku i za domaći rad. Vježbe su jasne, zanimljive i često tako koncipirane da učenike potiču na razmišljanje i njeguju kreativnosti maštovitost. Zadatci u kojima učenici trebaju izbaciti uljeza, povezati sliku i odgovarajuću riječ, pronaći riječi skrivene u križaljci, otkriti razlike na slikama, svakako idu u tom smjeru. Traže se intelektualni postupci koji podrazumijevaju uspoređivanje, zaključivanje, klasificiranje, a takvi postupci vode razvijanju kritičkog mišljenja. S druge strane, učenici često imaju mogućnost izbora (*Draw your house (home)*, *My pencilcase*), a takvi zadatci razvijaju samostalnost i samopouzdanje. Zadatci su razumljivi i primjereni uzrastu, uključuju crtanje, bojenje, izrezivanje i lijepljenje - aktivnosti koje će zasigurno zanimati i veseliti male učenike.

U uvodnom dijelu Priručnika za učitelje autorica iznosi neke osobine učenika mlađe školske dobi o kojima bi učitelji/ce posebno trebali voditi računa i prema njima planirati nastavni sat. Ovdje se nalazi i prijedlog izvedbenog plana iz engleskog jezika koji će sigurno pomoći i poslužiti kao orijentacija učiteljima/icama u izradi njihova izvedbenog plana.

Glavni dio detaljno prikazuje pojedine nastavne jedinice, vjerno slijedeći udžbenik i vježbenicu. Na početku svake od njih autorica opisuje ciljeve i jezični fokus. Učitelju se predlaže tijekom obrade svake od nastavnih jedinica, nude mu se gotova rješenja, savjeti i pomoć. Ipak, potiče ga se na samostalni rad i nadogradnju i ostavlja mogućnost da materijal iskoristi u skladu s potrebama svojih učenika. Upute i prijedlozi su iscrpni i svakako su dobrodošli svakom učitelju, posebno učitelju početniku kome će poslužiti kao pouzdan oslonac, a iskusnog učitelja potaknuti na kreativnost. Kako školska godina napreduje, aktivnosti su sve raznolikije, tako da se može izbjeći svaka rutina u obradi materijala. Tako školski sat može biti uvijek nov, nepredvidiv i djeci zanimljiv. Autorica u svojim sugestijama često preporučuje uporabu kartica za nastavu (*flashcards*) koje su sastavni dio ovog nastavnog materijala i predstavljaju dragocjen prilog i pomoć učitelju, posebno za uvođenje i ponavljanje rječnika i u igrama.

Igre su također zastupljene u Priručniku (*Simon says* ili varijaciju *Polly says*, *Pointing game*, *Guessing game*, *Bingo* i dr.) i to najviše u *Sum up* dijelovima kako bi učenici ponovili

i utvrdili naučeno u opuštenoj atmosferi. Objašnjenja za igre su jednostavna i jasna što je posebno važno u ovom ranom stupnju učenja. Mnoge od igara pretpostavljaju aktivno uključivanje svih osjetila i puno kretanja (*TPR*), što će učenike mlađe školske dobi dodatno motivirati.

Vrlo će korisni biti i dodatci nekim lekcijama (*Note*) koje autorica uključuje kada to smatra prikladnim. Oni sadrže vrlo konkretne savjete, kao na primjer: u drugoj lekciji uvodne cjeline - objašnjenje zašto se tekstovi pjesmica nalaze u udžbeniku iako učenici još ne čitaju ili sugestija kada započeti s pisanjem riječi na ploči uz 1. lekciju druge cjeline). Na vrlo primjeren način autorica diskretno podsjeća na važne elemente ranog učenja koji se u mnogočemu razlikuju od, na primjer, započinjanja u 4. razredu.

Ovaj je udžbenik izuzetno zanimljiv i relevantan tematski i strukturalno. Odlikuje se postupnošću i primjerenošću, poticajan je i za učitelja/icu i za učenike jer je duhovit, ponekad nepredvidiv, vedar i dinamičan. Osim toga, u svakom trenutku vodi brigu o osobinama djece mlađe školske dobi i teži postizanju osnovnog cilja u ovoj fazi učenja, a to je razvijanje pozitivnog stava prema učenju stranog jezika. Naravno, autorica upozorava da je učiteljeva /učiteljičina odgovornost u ostvarivanju ovog cilja velika te da poučavanje zahtijeva mnogo energije, strpljenja i znanja. Udžbenik će zasigurno biti od velike pomoći učitelju/učiteljici u njihovu radu i doprinijeti ostvarivanju ciljeva nastave engleskog kao stranog jezika u ranoj dobi.

